

2 – MOŽ IN MOŽINJA - dopolnjevanje in spolnost

Gospod Bog je rekel: »Ni dobro za človeka, da je sam; naredil mu bom pomoč, ki mu bo primerna.« (1 Mz 2, 18)

Gospod Bog je tedaj storil, da je na človeka leglo trdno spanje in je zaspal. Vzel je eno njegovih reber in tisto mesto napolnil z mesom. Gospod Bog je iz rebra, ki ga je vzel človeku, naredil ženo in jo pripeljal k človeku. Tedaj je človek rekel: »To je končno kost iz mojih kosti in meso iz mojega mesa; ta se bo imenovala možinja, kajti ta je vzeta iz moža.« Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta eno meso. Bila pa sta oba naga, človek in njegova žena, a ju ni bilo sram. (1 Mz 2, 21-25)

Bog vidi, da ni dobro za človeka, da je sam, zato mu želi dati primerno pomoč. Besedna zveza »ki mu bo primerna« dobesedno pomeni »ki mu bo stala naproti«. V tej pripovedi zaznavamo neko napetost, saj žena ni ustvarjena takoj. Bog ustvari najprej živali na polju in ptice pod nebom, človek pa jih poimenuje. Poimenovati v bibličnem smislu pomeni imeti oblast nad nekom ali nečem, posedovati nekoga ali nekaj. V prvem poročilu o stvarjenju (1Mz 1) Bog poimenuje ustvarjena bitja, tu pa ta naloga pripada človeku. Ker človek med živalmi ne najde primerne pomoči, Bog ustvari Evo iz njegovega rebra. **Eva ni bila ustvarjena iz Adamove glave, da bi vladala nad njim, in tudi ne iz noge, da bi po njej hodil, ampak iz njegove strani, da bi mu bila enaka, izpod njegove roke, da bi jo z njo varoval, in blizu njegovega srca, da bi jo ljubil.** Bog ženo ustvari iz dela telesa, ki je blizu srca. V semitskem smislu srce predstavlja središče življenja. Žena je torej ustvarjena iz središča življenja in tako že od samega začetka tesno povezana z Adamom. Ime Eva je etimološko povezano z glagolom, ki pomeni živeti: »Človek je imenoval svojo ženo Eva (hawwah), ker je postala mati vseh živih.« Z Evo se je na svet rodilo življenje ljudi.

Ko Bog ženo pripelje k možu, izražajo Adamove besede veliko veselje in občudovanje, ko jo zagleda. V njej prepozna del sebe, kar označujeta besedni zvezi »kost iz kosti in meso iz mesa«. Nato mož prepozna v ženi »možinjco« ('iššah), kajti bila je vzeta iz moža ('iš). Mož ne poimenuje žene na tak način, kot je poimenoval živali, poimenovanje ne razodeva prevlade nad ženo, ampak njeno vlogo.

»Zato bo mož zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta eno meso« utemeljuje neločljivost zakona. Ker je žena del človeka, bo mož zapustil očeta in mater in bosta postala eno meso. Svetopisemski avtor poudarja enotnost: žena je bila vzeta iz človeka ('adam), zato ta že vsebuje ženo. Ustvarjeni sta bili dve bitji, ki težita k temu, da bi bili skupaj – človek ('adam) je mož in žena. Ko Jezus govori o zakonu (Mt 19, 4-5), se sklicuje na to vrstico. V Kristusu odkrivamo še globljo razsežnost odnosa med možem in ženo, in sicer tedaj, ko Jezus opisuje sebe kot ženina Cerkve.

Teološko to temo razvije Pavel v Ef 5,22-32:

Žene naj bodo podrejene svojim možem kakor Gospodu, mož je namreč glava ženi, kakor je Kristus glava Cerkvi: on, odrešenik telesa. In kakor je Cerkev podrejena Kristusu, tako naj bodo v vsem žene možem. Možje, ljubite svoje žene, kakor je Kristus vzljubil Cerkev in dal zanjo sam sebe, da bi jo posvetil, ko jo je očistil s kopeljo vode z besedo, tako da bi sam postavil predse veličastno Cerkev, brez madeža, gube ali česa podobnega, da bo sveta in brezmadežna. Tako so tudi možje dolžni ljubiti svoje žene kot svoja lastna telesa. Kdor ljubi svojo ženo, ljubi sebe. Saj vendar ni nihče nikoli sovražil svojega mesa, temveč ga hrani in neguje, kakor Kristus Cerkev: smo namreč deli njegovega telesa. Zaradi tega bo mož zapustil očeta in mater in se pridružil svoji ženi in bosta oba eno meso. Ta skrivnost je velika; jaz pa pravim: glede Kristusa in glede Cerkve. Zato naj tudi vsak med vami tako ljubi svojo ženo kakor sebe, žena pa naj spoštuje moža.

Premisli te besede apostola Pavla. Kako razumeš vzajemno podarjanje v ljubezni in pokornosti ali spoštovanju?

Moški hrepeni po ženski. Svojo celost najde le, če ima dober odnos z žensko. Moški in ženska se dopolnjujeta. V zgodbi o Adamu in Evi ne postanejo očitni samo notranja enotnost in medsebojna pripadnost, temveč tudi vzroki boja med spoloma, ki prepredajo celotno človeško zgodovino. Moški lahko le tedaj v celoti postane možki, ko prizna žensko kot enakopravno in enakovredno in ji dovoli, da ga navdihne. To pa zmore samo, če je v stiku s svojo žensko v sebi, z animo, kot Jung imenuje žensko stran moške duše.

Adam in Eva sta naga in ni ju sram. Spoštujeta se in kažeta se drug drugemu. Ni se jima treba skrivati drug pred drugim. Prav tako jima ni treba igrati iger moči, ni se jima treba prizadevati, da bi bila drug drugem všečna, ali se vzajemno obdolževati.

V časovno starejši zgodbi o stvarjenju sveta iz Prve Mojzesove knjige Bog šesti dan ustvari človeka. »Bog je rekel: »Naredimo človeka po svoji podobi, kot svojo podobnost! [...] Bog je ustvaril človeka po svoji podobi, po Božji podobi

ga je ustvaril, moškega in žensko je ustvaril« (1 Mz 1,26–27). Množinska oblika izraža slovesen, pomemben trenutek odločitve in da je Stvarnik troedini Bog. Bog je v svojem bistvu skupnost med Očetom, Sinom in Svetim Duhom in v človeka je to bistvo vtisnjeno kot pečat, ki se izraža v hrepenenju po skupnosti z Bogom in s sočlovekom. To pomeni, da je človek, tudi če je sam, bitje odnosov, odprto bitje, ker nosi v sebi Božje življenje, življenje skupnosti. Moškemu je tako Bog namenil na samem začetku dober odnos z žensko: ne podrejanje, temveč enakopravnost, ne zaničevanje, temveč spoštovanje, ne drug proti drugemu, temveč skupaj, ne razklanost, temveč združitev v eno.

V svoji navezanosti na žensko se moški vedno čuti tudi kot spolno bitje. Moški radi odkrito govorijo o svoji spolnosti. Sovražijo svetohlinsko moralnost, ki se pogosto vmešava v cerkveni pogled na spolnost. Sveto pismo še sproščeno govori o spolnosti in svetopisemski jezik še ni prežet z rimsko-grško spolno moralno.

Pri Adamu se kaže spolnost v njegovem hrepenenju, da bi postal z žensko eno telo. Moški in ženska sta naga, vendar ju ni sram. Stanje pred grehom je stanje brez strahu. **In če človek ne živi v strahu, če je v odnosu z Bogom in z bližnjimi, ne potrebuje oblačil (gre za simbolno izražanje), ni se mu treba braniti.**

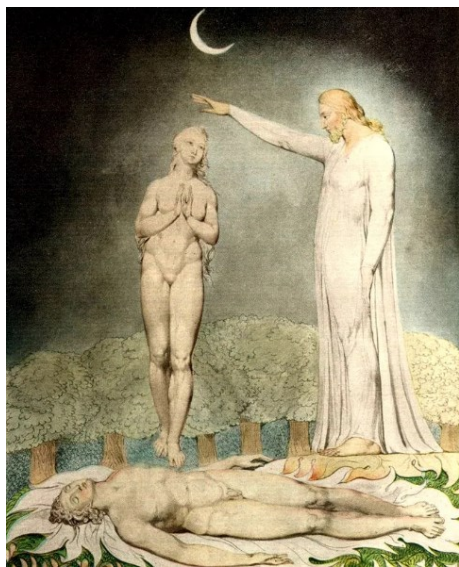
Adam ima torej zdrav odnos do svoje spolnosti. Toda po tem, kar se je zgodilo, se sramuje svoje golote. Tu se dobro izrazi ambivalenten odnos, ki ga ima veliko moških do svoje spolnosti. Po eni strani se veliko moških stalno vrti okrog svoje spolne potence. Morajo se bahati s svojimi spolnimi dogodivščinami. A za tem bahanjem je globoka negotovost glede lastne spolnosti. Mladi moški ne vedo, kako naj ravnajo s presežno spolno energijo. Spolnost doživljajo kot vir moči in užitka. Vendar jim je njihova vzgoja često preprečila, da bi to najpomembnejšo življenjsko energijo sprejeli in živeli z njo. **Moškim koristi, če lahko odkrito izmenjujejo svoje izkušnje s spolnostjo.** Tedaj si upajo spregovoriti o svojem strahu, da v spolnosti ne bodo dovolj dobri, da ne bodo izpolnili pričakovanj ženske. Ali pa se pogovarjajo o svojih težavah s samozadovoljevanjem. Kljub vsemu spolnemu izobraževanju pogosto ne vedo, kakšen odnos naj imajo do tega. Po statistikah se samozadovoljuje 98 odstotkov moških nekateri le redkokdaj, drugi pogosto. In vendar si komajda upajo o tem govoriti. Nekateri so obremenjeni še z občutkom krivde, drugim je težko priznati, da odnos z ženskami ne izpolni povsem njihove spolnosti.

Obstajajo tudi druge možnosti obravnavanja spolnosti. Kolikor starejši postajajo moški, toliko bolj odkrivajo ustvarjalnost kot možnost, kako lahko človek spolno energijo usmeri na druga področja. Za nekatere je duhovnost tisto, v kar se zliva njihova spolnost. Vselej pa je spolnost način, da smo v stiku s svojim telesom, da se čutimo z vsemi čuti. Je vir, iz katerega erotična sila prodira v vse odnose in varuje pred dolgočasnimi odnosi. Vnaša živost in pestrost.

Biologija moške spolnosti ima globlji pomen. Moški je nosilec semena. Seme bi se rado pretočilo in zaplodilo otroka. Moški je po svojem bistvu ustvarjalen. Njegova spolnost je ustvarjalna energija. Moški hoče postati oče v biološkem smislu in zaploditi otroka ali pa to počne na duhoven način. Moški se počuti zelo dobro v svoji koži šele, ko iz njega nekaj izhaja, lahko je to pisanje, slikanje ali ustanavljanje socialnih ustanov ipd.

Brez »falične energije« postane moški dolgočasen. Iz njega nič več ne izhaja. Zato, da bi postal moški, se mora torej naučiti dobro ravnati s svojo spolnostjo. Ta učni proces vedno poteka skozi napake in zmote. Mora najti svojo osebno pot in svojo spolnost vključiti v svoj življenjski koncept. Ne gre za postavljanje. Za tem pogosto tiči velika negotovost.

Veliko moških njihovi očetje niso na primeren način vpeljali v to, kako najti pot do svoje moškosti in spolnosti, zato ne vedo, kako lahko ravnajo s svojo spolnostjo. In ti moški niso izoblikovali pravega odnosa z očetom. Moški, ki jih je kdaj ranil oče, imajo vedno težave z avtoriteto in s spolnostjo.

VELIČASTNI OBETI ZA LJUDI V RAJU PRIJETNOSTI

Ob stvarjenju človeka Bog v prvem poročilu razodeva, da je človek višek in cilj, h kateremu teži delo stvarjenja, vse je naravnano nanj, je krona stvarstva. Vse, kar je ustvarjeno, je dobro, človek pa to ponazarja na poseben način, saj je, kot prvi par (mož in žena) pa tudi že pred ločitvijo spolov (kot adam), izraz Božje osebne ljubezni. Ustvarjen je za ljubezen, Bogu lahko odgovarja osebno. Človek je v globini naravnano na odnose ljubezni, saj mu je Bog vse namenil, kot oče svojemu sinu. Vsi odnosi so prvotno odnosi ljubezni: do Boga, do stvarstva (ki ga je Bog zaupal človeku), do sočloveka. Človek na svetu nadaljuje Božje delo, ki se je začelo s stvarjenjem. Prvi človek, popolni Adam, je imel mirno življenje in zanimivo, prijetno delo. Stvarnik mu je zaupal obdelovanje krasnega Edenskega vrta, nato pa mu je dal še neko drugo, posebno in izzivalno nalogo – biti z Evo. Ta ženska je bila v telesnem smislu resnično enake vrste kot on. Rebro, ki je bilo vzeto iz njega, je proizvajalo isto kri kot je bila v njegovem telesu. Sedaj je imel nekoga s katerim se je lahko pogovarjal. In **kakšen je bil namen Stvarnika, ko mu**

je dal ženo? Ali samo ta, da mu je enostavno dal pomočnico in dopolnitev, tovarišico njegove vrste, ki bi skrbela za to, da sčasoma ne bi postal osamljen? Božji namen je je razviden iz blagoslova, ki ga je izrekel Bog ob njuni poroki:

Bog ju je blagoslovil in Bog jima je rekel: »Bodita rodovitna in množita se, napolnita zemljo in si jo podvrzita; gospodujta ribam v morju in pticam na nebu ter vsem živalim, ki se gibljejo po zemlji!« Bog je rekel: »Glejta, dajem vama vse zelenje s semenom, ki raste po vsej zemlji, in vse sadno drevje, katerega sadje nosi seme. Naj vama bo v hrano. Vsem živalim na zemlji, vsem pticam na nebu, vsemu, kar se giblje po zemlji in ima v sebi življenje, dajem v živež vse zelene rastline.« Zgodilo se je tako. Bog je videl vse, kar je naredil, in glej, bilo je zelo dobro. (1 Mz 1, 28-31)

Kakšna prihodnost se je obetala popolnemu moškemu in ženski, ko ju je Bog blagoslovil in kaj sta lahko upravičeno pričakovala?

Kako čudovito se je moralo zdeti popolnemu možu in njegovi popolni ženi, ko sta slišala Božji glas, ki jima govori, kaj naj delata in ju blagoslavlja! Z Božjim blagoslovom življenje ne bi bilo zaman, ampak bi bila zmožna delati to, kar jima je zapovedal. Kakšna prihodnost je bila pred njima! Kot srečno poročeni par sta stala v svojem domu, Edenskem vrtu, in po vsej verjetnosti razmišljala, kaj vse ju čaka, ko bosta spolnjevala Božjo voljo. Ko sta v mislih zrla v daljno prihodnost, nista moških in žensk, katerih obrazi kar žarijo od sreče, videla naseljenih samo v ,Edenskem vrtu proti vzhodu', ampak po vsej zemlji. Srce moškega in ženske je vztrepetalo ob misli, da bi vsi ti bili njuni otroci, njuni potomci. Vsi bi bili popolni, telesno brezhibni, večno mladi, odličnega zdravja in polni življenjske radosti. Vsi bi si izkazovali popolno ljubezen in skupaj s prvim človeškim očetom in materjo slavili svojega velikega Stvarnika, nebeškega Očeta. Njuno srce je kar kipelob ob misli, da bi imela takšno družino!

Za vsakega člana te človeške družine, ki bi napolnila vso zemljo, bi bilo dovolj hrane. Že na samem začetku je bilo v Edenskem vrtu obilo hrane. Bog je poskrbel zanj in jima kot zdravo hrano, ki ju je ohranjala pri življenju, dal vso zelenjavo, ki prinaša seme in tudi plodove dreves. Ko bi se njuna družina številčno večala, bi se meje Edenskega vrta razširile. Božja beseda naznanja, da je izven Edenskega vrta zemlja bila neobdelana. Verjetno se zanjo še ni skrbelo in se jo obdelovalo tako skrbno kot Edenski vrt. Zato jima je njun Stvarnik rekel, naj si ,podvržeta' zemljo, ko jo bosta napolnjevala. Podvržena zemlja bi obilo rodila, ker bi vrt širili popolni obdelovalci in oskrbniki. Nazadnje bi se ta vrt postopoma razširil po vsej zemlji, z njim pa tudi raj, ki bi se mogočno bohotil kot človekov večni dom. Pogled na zemljo iz nebes bi bil prečudovit in nebeški Stvarnik bi lahko rekel, da je to zelo dobro.

Vse bi bilo tako miroljubno in brez vsakih motenj kot je bil vrt, v katerem sta se znašla novoporočenca. Ne bi se bilo treba bati, da bodo vse tiste živali na zemlji in leteča stvarjenja, ki jih je prvi človek pregledal in imenoval, kogarkoli ogrožale ali mu škodovali. Tako kot prvemu človeškemu očetu in materi, bi tudi vsem drugim popolnim prebivalcem po vsej zemlji razširjenega raja bile podložne ribe v morju, ptice na nebu in vsa živa stvarjenja, ki se gibljejo po zemlji, celo divje zveri na polju. Z nagonskim občutkom podločnosti človeku, ki je bil ustvarjen po »Božji podobi«, bi vsa ta nižja stvarjenja bila z njim v miru. Njihovi nežni, popolni človeški gospodarji, katerim bi bila ta nižja živa stvarjenja podložna, bi tako med živalskim stvarstvom gojili miroljubno ozračje. Miroljuben vpliv teh Bogu podobnih človeških gospodarjev se bi razširil kot nekakšna zaščita nad temi nižjimi živimi stvarjenji. Predvsem pa bi popolno človeštvo bilo v miru z Bogom, čigar blagoslovi bi ga vedno spremljali. (Prim. Iz 11, 9).

Vprašanja v razmislek in pogovor v skupini:

- Premisli besede apostola Pavla v **Ef 5,22-32**. Kako razumeš vzajemno podarjanje v ljubezni in pokornosti ali spoštovanju? Kako to izgleda v tvoji praksi?
- Kaj te je še posebej nagovorilo v tem gradivu Mož in možinja?
- Prepusti se domišljiji. Predstavljaš si in zapiši, kako bi ti in tvoja partnerka ali žena živela v raj. Kakšno življenje bi to bilo? Kaj bi bilo bistveno drugače kot je sedaj?

VAJA ZA VSAK DAN

Do naslednjega srečanja vsak dan blagoslovi svojo »EVO«, v živo in v mislih večkrat tekom dneva.

Če je še nimaš ali več nimaš, potem izberi neko drugo žensko osebo ali pa namenaj blagoslov ženi, ki bo še prišla v tvoje življenje.